

Gudbrandsdølen
Dagingen

Ansvarlig redaktør:

Kristian Skullerud

Nyhetsredaktør:

Anne Marie Løkken

Politisk redaktør:

Hallvard Grotli

Redaksjonssjef:

Hans Petter Eide

Redaksjonssjef:

Kjersti Haugtrø

Adm. dir:

Jon Kristiansen

Gudbrandsdølen

Grunnlagt 1894

Lillehammer Tilfuer

Grunnlagt 1837

DAGNINGEN

Grunnlagt 1924

GD er en fri og uavhengig
dagsavis, heri opptatt

Gudbrandsdølen, Dagingen
og Lillehammer Tilskuer.

Gudbrandsdølen Dagingen arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonsledelsen. Pressens Faglige Utvalg er et klageorgan, oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adr.: Rådhusgata 17, pb 46 Sentrum, 0101 Oslo, tlf: 22 40 50 40.

I GANG: Trine Skei Grande, Erna Solberg og Siv Jensen forhandler i neste uke. **FOTO:** VIDAR RUUD, SCANPIX

Partienes profil settes i spill

Statsminister Erna Solberg har mye å vinne, lite å tape, i de forestående forhandlingene om utvidelse av Regjeringen. Det er i regjeringssjefens ånd å kunne lede en bredest mulig regjering. Lykkes hun i å forene Venstre og Fremskrittspartiet i et utvidet styringsgrunnlag, kan hun i det minste håpe på at KrF skal følge etter i løpet av fireårsperioden.

Alle erkjenner at det blir krevende forhandlinger. Frp må ivareta sin profil og ikke tape ansikt overfor velgerne der mange fortsatt oppfatter Frp som et «annerledes» parti. De mange eplekjekke uttalelsene fra Frp forsøker Solberg å nøytralisere. Hun vil kort og godt ikke høre om absolutte krav.

Det samme gjelder selvsagt for utsagn fra Venstre. Så vil det være opp til Solberg å finne formuleringer som kan forene Venstre og Frp om asylpolitikk og oljeleting. I praktisk politikk må enten Venstre eller Frp gi seg.

Året 2017 har vist et Venstre i klar endring i retning av et nytt høyreparti i Norge. Tidligere ledere og tillitsvalgte har forlatt sitt parti. Velgere også, slik vi i stort omfang har registrert i Oppland og Hedmark. Det er krevende å se hva som skal forhindre et Frp-tilpasset Venstre i å forvitte ytterligere. Hva Skei Grandes tilhengere ser av framtid, får vi etter hvert vite mer om.

Tilsvarende er det åpenbart mange i Frp som er skeptiske til kommende forhandlinger. I mindre grad enn før vil det bli akseptert at Frp-politikere markerer opposisjon til egen regjering. Partiet kan bli mindre synlig.

Høyre og Solberg vet at et frustrert Frp kan svekke Frp. Høyre vil i enda sterkere grad framstå som det samlende styringspartiet. Høyre vet at Venstre kan være et nyttig redskap for å svekke Frp. Et slikt spill kan også gjøre KrF vettskremt. Solberg må derfor drive forhandlingene med et sideblikk til hvordan KrF reagerer.

I praktisk politikk må enten Venstre eller Frp gi seg

God Gjeld i 2018!

AKTUELT

CHR. ANTON SMEDSHAUG
daglig leder Agri Analyse

2018 BØR brukes til å omstille økonomien og rydde opp i gjelda - nasjonalt og globalt. God gjeld er gjeld som skaper ny framtidrettet produksjon og som finnes i begrensende mengder.

Dagens gjeld har skapt forskjeller, forgjeldet det brede lag og har gitt store etterslep i investering i produksjonsøkonomien og framtidrettet infrastruktur.

I SEPTEMBER 2018 er det ti år siden finanskrisen, og det er 20 år siden USAs finanssystem stod og vaklet. I mellomtiden har vi hatt Asia-, Island- og Eurokrisen. Den siste med landene Irland, Portugal, Kypros og Hellas, som alle trengte ulike redningsaksjoner.

Krisene skyldtes gjeldsoppbygging og kreativ finansvirksomhet, som ikke kunne vare.

ET SVAKT regulert finanssystem, med ubegrenset mulighet for pengetrykking som svar på gjeldsoppbyggingen, har skapt stor ustabilitet.

De siste par årene har det vært forbausende stille i finansmarkedene, til tross for store problemer både i Spania og Hellas med den sosiale modellen, og et Tyskland som tross god økonomi, leverer fattigdom i bunnen av samfunnet.

«Arm trotz Arbeit» er dessverre blitt et begrep knyttet til at fattigdommen griper om seg i Tyskland.

TIL TROSS for ro i finansøkonomien, er realøkonomien i en annen forfatning. 2017 var preget av store politiske endringer i Europa. Der særlig sosialdemokratiet fikk lide under en fri flytmodell som skjelver, men som fortsatt «leverer varene» i form av økte formuer og høye aksjekurser.

Hvor lenge kan aksjekursene bevege seg oppover, praktisk talt uten større tilbakeslag siden våren 2009?

Tiden er overmoden for en korreksjon. Det er 2018-årets

UTFORDRER: Gjeldssituasjonen utforder og må i 2018 ryddes opp i både nasjonalt og globalt, mener Chr. Anton Smedshaug.

største usikkerhet, og dette vil forsterke allerede store velgerendringer.

GRUNNET PENGETRYKKING

og statlig forgjeldning har mange land greid å unngå mindre tilbakeslag i økonomien; resesjoner. Unngår man resesjoner for lenge, får man til slutt en rekke strukturelle problemer i økonomien grunnet feilinvesteringer og kapitalakkumulering på gale steder i eiendom og produksjon.

Man trenger resesjoner for å unngå depresjoner. Men med stadig høyere gjeldsbelastning hos folk, er systemet avhengig av at gjelda kan betjenes. Gjeld og resesjonsfrykt følges ad.

Verdens samlede gjeld har økt med 33 prosent siden finanskrisen - til 200 billioner dollar! Den sosiale stabiliteten er adskillelig svakere enn tidligere. En ny nedtur vil skape store problemer.

DET ER Kina som framfor noen har holdt økonomi og etterspørsel oppe. Landet er jokeren som foreløpig har unngått større økonomiske tilbakeslag i sin astronomiske vekst, mye drevet av gjeldsøkning siden finanskrisen. De nærmer seg samme totale gjeldsnivå som USA, og Kina har en høyst uviss status på kvaliteten på gjelda og hvordan landet skal rydde opp.

Dersom Kina greier å fortsette sin voldsomme vekst uten en større resesjon eller en kollaps slik Japan så rundt 1990, vil det være helt ekstraordinært. Det vil gi kapitalismen et skudd for

baugen. Vinner Kinas markedsleninisme over markedsøkonomien, er det grunnlag for nye lærebøker og ny teori.

I EU er det Italia som har de største problemene. De har en gjeld på om lag 130 prosent av BNP, og 15 prosent av banklånene er råtne. Samtidig har Euro-medlemskapet bidratt sterkt til en langsiktig stagnasjon i italiensk økonomi.

Valget i Italia i 2018 og EU-skeptiske partier kan skape ytterligere stress i et EU som splittes av de store spørsmål, der allerede øst står mot vest - og sør mot nord. Men igjen avhenger mye av om det er mulig å opprettholde oppblåste priser på aksjer, verdigjenstander og eiendom.

I NORGE ser det også krevende ut. Den siste norske vekstmotoren etter oljen og innvandring, eiendom, er i ferd med å ebbe ut. Det synes vanskelig å videreføre ekstremprisene i Norge, når husholdningene er verdensmestre i gjeld.

Etterspørselen etter bolig er kommet mer i tråd med tilbudet, ved at innvandringen faller og byggingen øker. Når i tillegg laksepriseventyret ser ut til å være over og neppe vil komme tilbake, må Norge omstille i 2018.

Det vil gi politisk framgang for de partier som kan komme fram med tillitsvekkende løsninger på gamle gjeldsproblemer og skape ny industriell vekst.